

Pedagogisch beleidsplan kinderopvang het Maanvisje

Inhoudsopgave

1.	De ontwikkeling van uw kind goed en helder in beeld	3
2.	Visie en pedagogische basisdoelen	4
3.	Algemene informatie over het Maanvisje	6
4.	Emotionele veiligheid	8
5.	Persoonlijke ontwikkeling	14
6.	Sociale ontwikkeling	17
7.	Normen en waarden	19
8.	Samen vóór de kinderen	20
9.	Samen volgen we de ontwikkeling van uw kind	24
10.	Samen met de ouders	28

1. De ontwikkeling van uw kind goed en helder in beeld

Bij kinderopvang het Maanvisje* willen we een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van élk kind, van baby tot tiener. Vanuit onze overtuiging dat je kinderjaren van grote betekenis zijn voor de rest van je leven.

In contact met elkaar ontwikkelen kinderen vaardigheden die belangrijk zijn om uit te groeien tot gelukkige, zelfverzekerde mensen. Samen met alle ouders zorgen we ervoor dat kinderen een goede basis leggen voor hun toekomst en deelname aan onze maatschappij.

Bij het Maanvisje bieden wij uw kind goede zorg in een warme, liefdevolle en veilige omgeving. Dat doen we binnen ons ruim opgezette kinderdagverblijf en de buitenschoolse opvang.

Persoonlijke aandacht, rust en stabiliteit vinden wij heel belangrijk. Net als samen plezier maken. Onze pedagogisch medewerkers kijken en luisteren naar wat de kinderen leuk vinden en nodig hebben, en spelen daarop in. Zo kunnen kinderen zich bij ons zorgeloos ontwikkelen, samen met leeftijdsgenootjes.

Hoe wij dat doen? Dat leest u in dit pedagogisch beleid. Het vormt de basis voor de manier waarop wij werken bij het Maanvisje.

Verschillende documenten

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van het Maanvisje. Met behulp van dit pedagogisch beleidsplan wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze het Maanvisje vormgeeft aan het bieden van verantwoorde kinderopvang.

Middels ons beleidsplan en het beleid Veiligheid en Gezondheid wordt inzichtelijk gemaakt hoe wij bij het Maanvisje werken en welke afspraken er zijn gemaakt. Met als doel de kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk, speel en leefomgeving te bieden waarbij kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's.

Het pedagogische beleidsplan is geen vaststaand gegeven, maar blijft zich in de loop der tijd steeds verder ontwikkelen. Hierbij denkend aan nieuwe pedagogische inzichten, signalen vanuit de groepen en maatschappelijke veranderingen. De wet kinderopvang heeft hier een grote invloed op.

* In de rest van het document schrijven wij het Maanvisje i.p.v. kinderopvang het Maanvisje

2. Visie en pedagogische basisdoelen

Visie

Wij vinden dat kinderen, elk moment van de dag gestimuleerd moeten worden in hun ontwikkeling door ze uit te dagen en in de zone van de naaste ontwikkeling te treden. Wij zien onszelf als medeopvoeders van de kinderen en zijn een verlengstuk van thuis. Samen met ouders zorgen wij voor groei in de ontwikkeling van elk kind. Wij kijken per individu wat het kind nodig heeft en respecteren deze waardes. Het kind kan bij ons echt autonoom zijn.

Bij het Maanvisje hebben we daarnaast in het bijzonder aandacht voor 'ervarend leren' en 'samen zijn'. Kinderen krijgen de ruimte om te leren door te experimenteren, uit te proberen en te ervaren. We leren kinderen de vaardigheden die nodig zijn om vrienden te maken, samen te spelen, te delen, ruzie te maken en het weer bij te leggen. Dit wordt verder in dit pedagogisch beleidsplan toegelicht. Zo zien we de mooiste vriendschappen ontstaan.

Pedagogische basisdoelen

Kinderen ontwikkelen zich van nature. Met onze kinderopvang richten wij de wereld van het kind zo in dat elk kind optimaal de ruimte krijgt om zich op eigen wijze, veilig en gezond te ontwikkelen. Al heel jong hebben kinderen eigen voor- en afkeuren, een eigen tempo en een eigen manier van uiten van emoties. Het Maanvisje biedt kinderen daarom een omgeving waarin zij zichzelf mogen zijn, waar er liefdevol en respectvol naar elk kind gekeken en geluisterd wordt én waar de volwassenen de voorwaarden scheppen, zodat de kinderen zich veilig voelen. De talenten, kwaliteiten en creatieve vermogens van alle kinderen krijgen hierdoor ruim baan. Zo vormen wij een solide basis voor de ontwikkeling van elk kind.

Wij willen dat het kind vertrouwen heeft in zichzelf en de ander en dat het kind:

- voor zichzelf opkomt zonder de ander uit het oog te verliezen.
- zelfstandig is en keuzes durft te maken.
- eigen talenten ontdekt én ontwikkelt.
- ontdekt hoe de ander en de wereld in elkaar zit.
- vrienden maakt en vriendschappen kan onderhouden.
- plezier heeft en lekker in zijn vel zit.

Altijd vanuit de eigen mogelijkheden van het kind, respectvol, spelenderwijs en creatief. Dit zijn bij ons de richtlijnen bij elke interactie met het kind.

Bij het Maanvisje werken we aan de vier opvoedingsdoelen zoals deze in de Wet op de Kinderopvang beschreven staan. Deze zijn:

1. Bieden van emotionele veiligheid: een veilige omgeving creëren, een 'thuis' waar kinderen zichzelf kunnen zijn.
2. Werken aan de persoonlijke competenties: het ontwikkelen van zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Dit stelt kinderen in staat om allerlei soorten problemen op de juiste manier aan te pakken.

3. Werken aan de ontwikkeling van sociale competenties: o.a. meeleven met andere kinderen, zich kunnen uiten, samen delen, helpen, het opbouwen van vriendschap en het oplossen van conflicten.
4. Het meegeven van waarden en normen: kennismaken met waarden en normen, de 'cultuur' eigen maken van de samenleving waarvan de kinderen deel uitmaken.

3. Algemene informatie over het Maanvisje

Dagindeling

Elke dag heeft een vaste dagindeling, actieve en rustige momenten wisselen elkaar af. De zorg voor kinderen, de activiteitenblokken, het eten, drinken, slapen, spelen en verschoneren geeft een basisstructuur aan de dag. Dit geeft rust, veiligheid en duidelijkheid voor het kind.

Een belangrijk rustmoment van de dag is samen iets drinken of eten. Samen eten en drinken bevordert de sociale vaardigheden van kinderen, bovendien is het gezellig. Tijdens de maaltijd is er ook de gelegenheid om met elkaar te praten, te luisteren en te zingen. Zo herhalen we dagelijks het samen zingen van het smakelijk eten lied aan tafel. Dit gebeurt in een leuke ontspannen sfeer. De kinderen worden op een speelse manier gestimuleerd te eten. Indien een kind niet wil eten, wordt dit hem niet opgedrongen, maar zullen wij het kind altijd positief stimuleren. De pedagogisch medewerksters neemt hierover contact op met de ouders/ verzorgers. Tijdens het eten zorgt de pedagogisch medewerksters ervoor dat er netjes wordt gegeten. De pedagogisch medewerksters heeft hierin de voorbeeldfunctie. De kinderen leren zelf een keuze maken wat ze op hun brood willen en welk fruit ze willen eten. Naarmate het kind ouder wordt, stimuleert de pedagogisch medewerksters dat het kind zelf zijn boterhammen smeert en belegt.

De dagindeling van de allerkleinsten is afgestemd op hun eigen ritme. We nemen rustig de tijd voor de fles, een schootspelletje of gewoon een lekkere knuffel. Bij het brengen en ophalen van de kinderen hebben we aandacht voor een goede overdracht van en naar de ouders/ verzorgers. Kinderen leren wat er gaat komen en dat geeft een veilig en vertrouwd gevoel. Heel jonge kinderen kunnen al samenspelen als ze het speelpatroon (her)kennen door de herhaling en hebben daar ook veel plezier bij, vooral met zang en grappige bewegingen.

Globale dagindeling van de dagopvang:

Tijden	Omschrijving
Vanaf 06.00 uur	De kinderen worden gebracht, bijzonderheden worden door de ouder overgedragen aan onze pedagogisch medewerker. Tot dat we met de kinderen aan tafel gaan wordt er samen gespeeld.
07.30 - 08.00 uur	We gaan ontbijten. Alle kinderen die thuis nog niet gegeten hebben, ontbijten bij ons.
08.00 - 09.00 uur	Ruimte voor vrij spel. Kinderen mogen zelf kiezen waarmee ze willen spelen en wat ze graag willen doen.
09.00 uur	Het is tijd voor een kringetje. We zingen met zijn alle goede morgen, begroeten elkaar en lezen samen een boekje of kletsen gezellig. Daarnaast doen we een kleine activiteit in de grote kring zoals ochtendgymnastiek, een kring activiteit of iets anders actiefs
09.30 uur	Na de kring gaan we met zijn alle aan tafel om fruit te eten en wat te drinken. Wanneer kinderen jarig zijn is dit ook het moment om het feestje te vieren.
10.00-10.15 uur	Verschoon en toiletronde

10.15 – 11.30 uur	We doen een thema gerichte activiteit en gaan lekker naar buiten of naar de jungle. Het kan zijn dat de groep gesplitst wordt en dat een deel eerst een activiteit doet en daarna naar buiten gaat en de andere groep dit omwisselt. Het kan ook zo zijn dan we met zijn alle naar buiten gaan en daarna met zijn alle een activiteit doen.
11.30 – 12.15 uur	We eten boterhammen en drinken melk of water
12.15 – 12.30 uur	Verschoon en toiletronde
12.30 – 14.30 uur	Bedtijd! De kinderen worden in de gelegenheid gesteld om te gaan slapen. De allerkleinste slapen meerdere keren per dag en volgen hun eigen slaapritme van thuis.
13.00 uur	De kinderen die alleen de ochtend komen, gaan naar huis. De kinderen die alleen de middag komen worden gebracht.
13.30 uur	We maken een nieuwe kring met de kinderen die wakker zijn om elkaar te begroeten en de middag te starten. Daarna is er ruimte voor rustig vrij spel.
15.00-15.30 uur	Het is tijd voor een kleine tafelactiviteit, er worden dan samen liedjes gezongen, voorgelezen en gezellig gepraat. Aansluitend eten we samen met de kinderen een cracker / koekje / peperkoek met iets te drinken erbij.
15.30 - 16.30 uur	We bieden een activiteit aan en gaan als het weer het toelaat nog een keer naar buiten of naar de jungle toe om nog lekker te spelen.
16.30 – 16.45 uur	Verschoon en toiletronde
16.30 uur	Ouders mogen een avondmaaltijd meenemen en die wordt aan de kinderen gegeven.
16.00 – 18.00 uur	Vanaf dit moment worden de kinderen opgehaald, er vinden overdrachten met ouders plaats en kinderen mogen vrij spelen.

Eten en drinken

Wij vinden het belangrijk om kinderen gezonde voeding te bieden en zo positief bij te dragen aan hun ontwikkeling. Wij bieden daarom voornamelijk basisproducten aan uit de Schijf van Vijf. Wij doen een gevarieerd aanbod waar kinderen uit kunnen kiezen. Naast de broodmaaltijd verstrekken wij vers fruit en groente en verantwoorde tussendoortjes zoals rijstwafel, soepstengel, cracker of een biscuit. Kinderen tot 1 jaar hebben een eigen voedingschema.

Wij hanteren vaste eettijden en eten samen aan tafel. Dit is gezellig en het zorgt voor duidelijke eetmomenten. We nemen rustig de tijd om te eten en zorgen voor een fijne sfeer, maar we tafelen niet te lang. Onze pedagogisch medewerkers eten samen met de kinderen, ze begeleiden bij de maaltijd en hebben een voorbeeldfunctie. Onze pedagogisch medewerkers bepalen wanneer het kind eet, het kind bepaalt uit een gezond voedingsaanbod wat het eet en hoeveel het daarvan eet.

Wij dringen geen eten op maar stimuleren het wel. Kinderen smeren, zodra dit kan, zelf hun brood. Wij houden rekening met allergieën van kinderen. Er is ook ruimte om individuele afspraken te maken wanneer het noodzakelijk is om af te wijken van het voedingsbeleid, bijvoorbeeld bij een dieet of een bepaalde (geloofs)overtuiging.

Een verjaardag betekent feest en bij een verjaardag mogen kinderen van 0 tot 4 jaar trakteren. Er kan zowel een niet-eetbare traktatie als een eetbare traktatie aangeboden worden. Wij waarderen het dat de eetbare traktaties zo gezond mogelijk zijn. Ouders kunnen de richtlijnen trakteren van het Voedingscentrum raadplegen en de website www.gezondtrakteren.nl.

Slapen

Het Maanvisje beschikt over voldoende slaapplekken die veilig zijn ingericht en waarin het kind rustig kan slapen. Bij de jongste kinderen wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met het slaapritme van het kind. Bij de oudere kinderen is het slaapmoment gelegen in de middag, na de broodmaaltijd. Naarmate het kind richting 4 jaar gaat, wordt het slapen afgebouwd. Dit gebeurt in overleg met de ouders/ verzorgers.

Het slapen is een vast ritueel voor de kinderen. Onze pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat het kind voor het slapen een rustige activiteit aangeboden krijgt. Het kind wordt voor het slapen gaan verschoond of gaat naar het toilet. De kinderen die in de middag naar bed gaan, na het broodmoment, worden voorgelezen in de slaapkamer.

De pedagogisch medewerkster stimuleert het kind zichzelf aan en uit te kleden door op een enthousiaste wijze naar het kind te communiceren wat het kind kan en mag doen. Het kind heeft zoveel mogelijk een vast bedje en eventueel een eigen knuffel of speen. Onze pedagogisch medewerker besteedt voor het slapen gaan nog even extra aandacht aan elk kind. Onze pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat het kind rustig en veilig kan slapen. Onze pedagogisch medewerker overlegt met de ouder over het slapen van het kind bij het Maanvisje en communiceert naar de ouder hoe en hoe lang het kind heeft geslapen.

In het Veiligheid- en Gezondheidsbeleid staat beschreven hoe we de veiligheid tijdens het slapen waarborgen.

Wennen

Voor het wennen en het afscheid, nemen we de benodigde tijd. Op die manier kan niet alleen het individuele kind, maar ook de groep worden voorbereid. Dit geeft de kinderen duidelijkheid en daarmee een gevoel van veiligheid. Tevens stimuleren we hiermee het groepsproces doordat de kinderen bij elkaar betrokken worden. Voor het welbevinden en de ontwikkeling van het kind en de groep is het van belang goed en snel te wennen.

Extern wennen: Nieuwe aanmelding

Als een nieuw kind op het kinderdagverblijf komt mag het altijd eerst, voorafgaand aan de officiële plaatsingsdatum, maximaal 2 keer een dagdeel komen wennen en vanaf plaatsingsdatum nog 1 of 2 keer. Wennen voorafgaand aan de officiële plaatsingsdatum is alleen mogelijk wanneer de plaatsingsovereenkomst aanwezig is. Wanneer er een kind komt wennen wordt er altijd voldaan aan onze pedagogisch medewerker-kind ratio. Ouder(s) vinden het vaak moeilijk om hun kind 'weg' te brengen. Voor hen is de wenperiode dus ook erg fijn.

In overleg worden de wen-data afgesproken en schriftelijk vastgelegd en ondertekend. Ouder(s) krijgen dit formulier mee en een kopie hiervan wordt bij de gegevens van het kind

bewaard. Mocht blijken dat het kind langer de tijd nodig heeft om te wennen dan worden in overleg met de ouder(s) nieuwe wenafspraken gemaakt. Bijvoorbeeld nog 2 keer een korte dag op de dagen dat het kind ingepland staat of op een andere dag nog een dagdeel als onze pedagogisch medewerker-kindratio (PKR) dat toelaat. Deze afspraken worden ook weer vastgelegd en ondertekend. Een kopie van dit formulier bewaren we in het dossier van het kind. De wenperiode kan het beste plaatsvinden binnen een tijdsbestek van maximaal 2 weken. Als er langere tijd tussen de wenmomenten zit, gaat het effect van het wennen verloren.

Onze pedagogisch medewerkers hebben ook behoefte aan wenafspraken, zij moeten het kind immers leren kennen. In het belang van het kind zelf, de groep en de medewerkers wordt de ouder(s) gevraagd om in elk geval hun kind minimaal 2 keer een korte tijd te brengen.

Omdat wij uitgebreid aandacht besteden aan het kind dat went, kan er bij een (bijna) volledige bezetting maar één kind tegelijk op een groep wennen. Als de groep niet volledig bezet is, bijvoorbeeld bij de start van een nieuwe groep, kan van deze regel worden afgeweken.

Intern wennen: Van kinderdagverblijf naar buitenschoolse opvang

Als een kind doorstroomt naar de BSO wordt, in overleg met de ouder(s), een wenschema opgesteld van minimaal 2x een dagdeel. In vakanties is het beter voor een kind om niet te wennen. De dagen zijn anders en soms is er een uitstapje gepland. Als het voor de ouder(s) niet anders kan, wijken wij hiervan af.

Er kunnen maximaal twee kinderen tegelijkertijd op een groep komen wennen. Als deze kinderen van dezelfde groep komen, kunnen zij elkaar steun bieden. Het wennen kan het beste binnen een tijdsbestek van 2 weken plaatsvinden.

Wanneer er kinderen van de dagopvang doorstromen naar de buitenschoolse opvang (binnen het Maanvisje) dan vindt er een overdracht plaats van de pedagogisch medewerkster van de dagopvang naar de pedagogisch medewerkster van de buitenschoolse opvang indien ouders hier toestemming voor gegeven hebben.

Pedagogisch handelen tijdens de wenperiode

Het doel van de wenperiode is dat het kind zich veilig voelt in de nieuwe situatie en zich vrij gaat voelen om zich in de groep te voegen, te spelen en zich te ontwikkelen. Naast de tijd die het kind nodig heeft op de groep, is het begeleiden van de nieuwe kinderen van belang.

Concreet betekent dit dat:

- de andere kinderen op de hoogte gebracht zijn van de komst van het nieuwe kind;
- het kaartje voor persoonlijke spulletjes klaar staat;
- het kind wordt voorgesteld in de groep en de andere kinderen die dat kunnen en willen, aan het kind mogen vertellen hoe de dag verloopt, wat de afspraken zijn e.d.;
- wij tijdens de wenperiode continu contact houden met het kind. Zo zitten wij naast of dichtbij het kind dat aan het wennen is en zorgen we voor oogcontact en positieve, bemoedigende woorden;
- wij het kind begeleiden tijdens vrij spel;

- we gaan samen met het kind de ruimte verkennen en laten zien wat het, waar kan doen. Ook gaan wij gericht met hem spelen, zodat het kind ziet wat het kan doen en wat de regels zijn.

4. Emotionele veiligheid

Het eerste basisdoel dat we willen bereiken, is dat kinderen zich fysiek en emotioneel veilig voelen bij het Maanvisje. Voor een optimale ontwikkeling van kinderen is dat veilige gevoel een van de belangrijkste voorwaarden. Een kind dat zich niet veilig voelt, trekt zich terug, durft niet te gaan ontdekken, gaat geen nieuwe contacten aan en kan dus niet profiteren van alle nieuwe kansen en uitdagingen die de dagopvang biedt.

Fysieke veiligheid

Het Maanvisje is verantwoordelijk voor de lichamelijke (fysieke) veiligheid van kinderen. Het houdt in dat binnen- en buitenruimtes en speelmaterialen veilig en schoon zijn. Het betekent ook dat er voldoende en gezonde voeding en voldoende beweging wordt geboden.

Er zijn regels en afspraken, gericht op hygiëne en op het voorkomen van onverantwoorde risico's. Pedagogisch medewerkers zien toe op de veiligheid: in spelsituaties en in contact met elkaar. Pedagogisch medewerkers weten wat zij moeten doen als een kind ziek wordt of zich bezeert.

Emotionele veiligheid

Het is belangrijk dat ieder kind zich thuis voelt bij het Maanvisje: op zijn gemak bij onze pedagogisch medewerkers en met de andere kinderen. Gewaardeerd en geaccepteerd om 'zichzelf'. In een emotioneel veilige omgeving durft een kind zichzelf, andere mensen en nieuwe dingen te gaan ontdekken.

Interactievaardigheden

Goed kijken en luisteren naar de kinderen. In de kwaliteit van de kinderopvang speelt de interactie van onze pedagogisch medewerker met de kinderen een centrale rol. Onze pedagogisch medewerker gaat een lange termijn relatie aan met de kinderen van haar groep. De kinderen bouwen zo een vertrouwensband op met onze pedagogisch medewerkers. Door deze vertrouwensband kunnen kinderen zich optimaal ontwikkelen.

Zien wat een kind leuk vindt, een lastige of bedreigende situatie met een grapje oplossen, een onzeker of twijfelend kind steun geven zodat het iets nieuws durft uit te proberen, aanvoelen wat de stemming in de groep is. Het betekent oog hebben voor gebeurtenissen die onveilig voor een kind zijn, zoals pesten en buitensluiten, of de spanning van een negatieve groepsfeer.

Onze pedagogisch medewerkers beschikken over zes pedagogische interactievaardigheden in de omgang met kinderen, te weten:

1. Sensitieve responsiviteit
2. Respect voor de autonomie van het kind
3. Structureren en grenzen stellen
4. Praten en uitleggen
5. Ontwikkelingsstimulering
6. Begeleiden van interacties tussen kinderen

1 Sensitieve responsiviteit

Onze pedagogisch medewerker toont een warme belangstelling voor de kinderen en geeft ze emotionele steun wanneer ze die nodig hebben. Zij reageert over het algemeen tijdig en adequaat op de signalen van de kinderen en fungeert daardoor als veilige haven. Reageren op signalen doet ze door te knikken, te praten en uit te leggen. Als zij niet onmiddellijk op een signaal kan reageren, laat zij in elk geval merken dat zij het heeft opgemerkt en zorgt ervoor dat er tijdig een meer volledige reactie volgt. Dit doet ze door de kinderen aan te kijken, te knikken, of te zeggen ik heb je gezien en kom er zo aan.

2 Respect voor autonomie

Onze pedagogisch medewerker erkent en waardeert alle individuen met hun eigen ideeën en perspectieven. Zij laat dit expliciet merken door de kinderen te stimuleren om zoveel mogelijk zelf te doen en zelf keuzes te maken door het perspectief van kinderen te verwoorden, waardering uit te spreken voor hun ideeën en door toe te staan dat de kinderen onderhandelen over dingen die zij willen. Respectvol omgaan met kinderen uit zich ook in vragen om medewerking van kinderen in plaats van hen te commanderen.

3 Structureren en grenzen stellen

Onze pedagogisch medewerker structureert situaties, activiteiten en taken voor de kinderen zodanig dat zij ze kunnen overzien en met succes kunnen voltooien. Zij stelt voldoende grenzen en doet dat ook tijdig zodat kinderen niet het gevoel krijgen dat zij voortdurend in overtreding zijn. Bij het stellen van grenzen is zij consequent en doortastend. M.a.w. onze pedagogisch medewerker geeft effectief en positief leiding aan kinderen.

4 Praten en uitleggen

Onze pedagogisch medewerker begeleidt op een vanzelfsprekende manier haar interacties met de kinderen met taal. Zij legt steeds uit wat er gaat gebeuren en wat zij doet, luistert naar en reageert op vragen van kinderen en verwoordt hun intenties en gevoelens als zij dat zelf (nog) niet kunnen. Zij praat niet alleen veel met kinderen, maar stemt wat ze zegt ook af op de interesse en het begripsniveau van de kinderen. Zij praat vooral met en niet tegen kinderen. De interacties hebben het karakter van een dialoog. Waarbij onze pedagogisch medewerker een adequate balans hanteert tussen luisteren en praten. Onze pedagogisch medewerker gebruikt haar interacties met kinderen niet alleen om te communiceren, maar stimuleert ook het taalgebruik en taalbegrip van de kinderen. Zij moedigt ze aan om hun gedachten en gevoelens te verwoorden door deze te benoemen en biedt door haar goed afgestemde taalaanbod de kinderen de kans hun taalvaardigheid verder te ontwikkelen.

5 Ontwikkelingsstimulering

Onze pedagogisch medewerker biedt extra stimulering in de persoonlijke competenties van de kinderen. Zij doet dit door de aandacht van kinderen op bepaalde dingen te richten, door nieuwe activiteiten of nieuw spelmateriaal aan te bieden of ze te wijzen op nieuwe mogelijkheden van het spelmateriaal. Onze pedagogisch medewerker stemt die stimulering goed af op de aandacht, het ontwikkelingsniveau en de toestand van de kinderen, waardoor zij de interesse van de kinderen prikkelt terwijl ze over stimulering voorkomt.

6 Begeleiden van interactie tussen kinderen

Onze pedagogisch medewerker besteedt aandacht aan positieve interacties tussen kinderen en probeert deze te bevorderen. Het gaat om twee soorten gedrag:

1. Het positief reageren op positieve interacties tussen kinderen die zich spontaan voordoen; Dit doen we door te benoemen wat we zien en de kinderen te complimenteren.
2. Het zelf actief bevorderen van positieve interacties tussen kinderen. Dit kan door een situatie te creëren die de kans op positieve interacties vergroot. Ofwel door kinderen actief op elkaar te richten en hen aan te moedigen tot positieve interacties wanneer zich daar een geschikte gelegenheid voordoet.

Onze pedagogisch medewerker laat beide soorten gedrag zien door consistent positief te reageren op spontane positieve interacties tussen kinderen én bevordert deze interacties actief door situaties te creëren om dit gedrag uit te lokken of door kinderen aan te moedigen om positieve interacties aan te gaan. Daarnaast begeleidt onze pedagogisch medewerker kinderen bij het aangaan en oplossen van conflicten. Zij zal daarbij zoveel mogelijk als bemiddelaar optreden en kinderen de gelegenheid geven hun zienswijze te uiten en met elkaar oplossingen te bedenken.

Bij alles wat pedagogische medewerkers doen op het kinderdagverblijf spelen deze 6 interactievaardigheden altijd een rol.

Kinderen zijn trots op wat ze kunnen. Ze willen dat laten zien en delen. Daarom hebben we de competenties vertaald in hun woorden. Zo komen we tot de volgende soorten van competenties:

Kijk, ik mag er zijn

Het gevoel er te mogen zijn en op anderen te kunnen vertrouwen ontstaat bij kinderen in relatie met andere mensen. Belangrijke voorbeelden:

- » Vertrouwen in pedagogisch medewerkers. Het kind vindt steun en laat zich troosten door onze pedagogisch medewerkster, bijvoorbeeld tijdens het overdrachtsmoment. Bij het spelen gebruikt het kind onze pedagogisch medewerker als veilig baken en zoekt nabijheid of oogcontact.
- » Bewustwording van zichzelf. Bijvoorbeeld van eigen smaak bij het eten. Het kind durft iets te ondernemen. Het kind laat merken als hij of zij een aanraking niet fijn vindt bij het verzorgen.
- » Vertrouwen op eigen kracht en vermogen. Het kind leert door vallen en opstaan en is niet snel ontmoedigd. Het kind wil zelf problemen oplossen en onderzoekt zijn of haar omgeving.
- » Bewustwording van identiteit, sekse, leeftijd en persoonlijke kenmerken;
- » Positieve levenshouding: plezier in eigen lijf en leven, plezier in het omgaan met anderen. Het kind geniet van knuffels van onze pedagogisch medewerkers, eet met smaak, geniet van bewegen en nieuwe vaardigheden.

5. Persoonlijke ontwikkeling

Het tweede pedagogische basisdoel is het bevorderen van de ontwikkeling van persoonlijke competentie van kinderen. Het gaat dan zowel om de ontwikkeling van de persoonlijkheid van kinderen als om de ontwikkeling van hun talenten. Persoonlijkheidsontwikkeling gaat bijvoorbeeld over steeds meer zelfstandig kunnen zijn, zelfvertrouwen ontwikkelen en frustratietolerantie (tegen een stootje kunnen).

Het betekent ook een eigen identiteit ontwikkelen en steeds beter weten wat je wilt en wat je wel en niet goed kunt. Talentontwikkeling kan op allerlei gebieden plaatsvinden: op intellectueel, lichamelijk en creatief terrein. De ontwikkelingsmogelijkheden van het Maanvisje passen binnen de context van vrijetijdsbesteding. Het is juist die vrijheid die kinderen hebben binnen het Maanvisje die iets unieks bijdraagt aan de persoonlijkheidsontwikkeling van kinderen. Kinderen leren bij het Maanvisje veel: zelfstandig zijn, zelfvertrouwen, flexibiliteit, keuzes maken, problemen aanpakken en je aanpassen aan omstandigheden. Daarnaast wordt er bij het Maanvisje een uitgebreid aanbod gegeven van activiteiten en materialen.

Een kind moet dankzij het aanbod de kans krijgen om zichzelf te ontdekken. En dat kunnen nieuwe en andere kwaliteiten zijn dan op school of thuis uit de verf komen. Een goed aanbod biedt de kans om op al die gebieden te ontdekken wat je als kind kunt.

Onze pedagogisch medewerker houdt hier bij het samenstellen van het programma rekening mee. Natuurlijk worden bij een activiteit altijd meerdere competentiegebieden tegelijkertijd aangesproken.

Op de volgende manier dragen de pedagogisch medewerkers bij aan de persoonlijke competentie:

- We kijken bij het Maanvisje wat de kinderen nodig hebben voor hun ontwikkeling en bieden dat aan. We hebben een juiste afwisseling tussen sturing, spelverrijking en het vrij spelen.
- Onze pedagogisch medewerkster heeft oog voor de interesse en behoeftes van elk individueel kind en tegelijkertijd het groepsproces en de activiteiten zo aan te bieden dat iedereen aan bod komt. Dit doet ze door te reageren op de signalen die het kind geeft.
- Onze pedagogisch medewerkster geeft op tal van gebieden stimulans. Je kan hierbij denken aan samen iets bakken, naar de winkel gaan voor een boodschapje of bij de opa en oma's op bezoek gaan.
- Kinderen zijn vaak intrinsiek gemotiveerd om nieuwe dingen te leren, maar hebben hierbij soms een zetje over de drempel nodig van de pedagogisch medewerkster. Hierbij is het van groot belang dat de eigen talenten van de pedagogisch medewerkster te benutten. Bijvoorbeeld: Een pedagogisch medewerkster die goed koekjes kan bakken, die dit inzet als activiteit met de kinderen.

Kijk, ik kan het zelf! Het lukt mij

- Grof motorische vaardigheden, zoals kruipen, lopen, rennen, springen, glijden en dansen.

- Evenwicht bewaren, zoals bij los zitten, lopen, zich omdraaien, kopjeduikelen.
- Fijn motorische vaardigheden bij het eten, aan- en uitkleden en spelen met fijner materiaal als blokjes, insteekblokken, papier, verf, puzzels.
- Bewegen op muziek en maken van ritmische bewegingen.
- Plezier in bewegen, gevaar onderkennen.
- Plezier in zintuiglijke ervaringen als voelen, ruiken, horen, proeven, zien.
- Bouwen en uitvinden. Het kind vindt oplossingen bij het maken van garages van blokken, hutten bouwen, bruggen maken, enzovoort.

Kijk, ik voel, denk en ontdek

- Begrijpen en benoemen van emoties en bedoelingen bij verzorgen en samenspelen. Boos, blij, verdrietig, moe, pijn, nodig moeten plassen, mee willen doen, niet mee mogen doen, enzovoort.
- Gebruiken van alle zintuigen bij het verkennen van de wereld. Horen, zien, voelen, proeven, ruiken. De wereld willen ontdekken.
- Kennen van woorden voor vertrouwde dieren, planten en dingen, voor de seizoenen en het weer.
- Zoeken naar verbanden tussen gebeurtenissen (oorzaak – gevolg); logisch denken.
- Ordenen, meten en tellen, verzamelen van vertrouwde dingen en materialen.
- Geconcentreerd (alleen) spelen en vasthouden aan een plan; doorzettingsvermogen.

Luister, ik kan het zelf zeggen

Zelfs de allerjongste kinderen hebben vaardigheden om zichzelf kenbaar te maken. Door geluidjes, gebaren, kijken, oogcontact. Rond het eerste jaar komt daar de taal bij. De taal van jonge kinderen is aanvankelijke zeer beperkt, maar effectief voor de goede verstaander. Competenties die kinderen ontwikkelen en waarbij onze pedagogisch medewerkers ondersteunen zijn:

- Praten met woorden en in eenvoudige zinnen, eventueel tweedetaalverwerving.
- Non-verbale communicatie begrijpen en gebruiken.
- Beurt nemen en geven.
- Gemotiveerd zijn om anderen te begrijpen en om zichzelf begrijpelijk te maken.
- Luisteren naar een verhaal.
- Vertellen wat het voelt, wil of heeft meegemaakt.
- Kijken naar en begrijpen van plaatjes en foto's.
- Begrijpen van de betekenis van geschreven taal.

Kijk, ik ben een lief en goed kind

- Te gehoorzamen en goede manieren te laten zien. Het kind kan aanwijzingen van onze pedagogisch medewerkers opvolgen en luisteren. Het kind kan rituelen opvolgen als handen wassen, vieze schoenen uittrekken, gezicht schoonmaken na het eten; groeten bij weggaan en binnenkomen.
- Voor zichzelf op te komen. Als het kind onheus behandeld is, kan het dat zeggen en duidelijk maken. Het kind zegt als hij of zij iets graag wil.

- Morele gevoelens te uiten als trots, schuld en schaamte. Als het kind iets fout of goed heeft gedaan, is dat duidelijk of laat hij of zij dat duidelijk zien in lichaamstaal. Het kind kan het ook zeggen met woorden.
- Respect te hebben voor diversiteit. Het kind weet dat niet alle kinderen hetzelfde zijn. Dat sommige kinderen meer en anderen minder kunnen. Dat sommige kinderen een andere taal spreken en ander voedsel eten.

Kijk, ik kan dansen, zingen en iets maken

Ritmes en bewegen en zanggeluid maken horen bij de natuur van mensen. Evenals de neiging om zich uit te drukken in materie, door verven, tekenen, kleien, dingen maken en versieren. Plezier in schoonheid, eigen lijf en samenzijn zijn hiermee verbonden.

Competenties die kinderen leren, hebben betrekking op:

- Dans en beweging
- Zingen en muziek maken
- Teken en verven en beeldende uitingen
- Bouwen en constructies van klein en groot materiaal

6. Sociale ontwikkeling

Het derde basisdoel is dat kinderen hun sociale competenties kunnen ontwikkelen. Sociale competenties gaan over contacten met anderen in allerlei verschillende sociale situaties: in een groep leeftijdgenoten, tijdens een georganiseerde activiteit of juist tijdens het vrij spelen zonder toezicht. Kinderen maken daarin eigen keuzes: Met wie wil ik spelen? Wat gaan we doen? Wat doe ik wanneer mijn vriend(in) iets anders wil doen dan ik? Hoe sluit ik me aan bij een groepje waar ik nog niet echt bij hoor?

Vaak regelen kinderen hun sociale relaties zelf heel goed. Ze leren al doende wat wel en niet werkt. Door ruzie te maken en deze zelf weer op te lossen, door hun neus te stoten als ze te bazig of te verlegen zijn. Door plezier te ervaren in het echt samen spelen. Het Maanvisje kan vrijheid van handelen en onderhandelen bieden voor kinderen, of zoals een pedagogisch medewerker het verwoordt: 'Wij slaan de paaltjes om de wei, daarbinnen kunnen ze met elkaar hun gang gaan.'

Kinderen kunnen hun sociale competentie het beste ontwikkelen in een groep waar voldoende potentiële vriend(innet)jes aanwezig zijn. Kinderen van hun leeftijd dus. Bovendien moet er tijd en ruimte zijn om op eigen initiatief met andere kinderen te spelen, ook zonder de directe aanwezigheid van onze pedagogisch medewerker.

Het vraagt van onze pedagogisch medewerker een adequate begeleiding. De inbreng van onze pedagogisch medewerker kan nodig zijn om het spel uit te leggen, van de juiste regels te voorzien of om iets toe te voegen als verrijking van de spelmogelijkheden. Soms is ingrijpen noodzakelijk als een ruzie uit de hand loopt, als er sprake is van pestgedrag of als het een kind echt niet lukt om samen met anderen te spelen.

Pedagogisch medewerkers zijn een rolmodel voor de kinderen in de manier waarop zij zich in sociale situaties gedragen. Hun wijze van steun bieden, troosten of solidariteit, is voor kinderen een voorbeeld. Ook de manier waarop een pedagogisch medewerker contact maakt met collega's en ouders wordt door kinderen nauwkeurig waargenomen.

Kijk, we doen het samen

- Hulp vragen en ontvangen. Bijvoorbeeld bij het aan- en uitkleden kan het goed samenwerken. Het kind weet wanneer hij zijn armpjes omhoog moet doen, wat hij of zij zelf kan en waar hulp nodig is.
- Gevoel van erbij horen en verbondenheid met familie en de groep bij het Maanvisje. Het kind is blij als het wordt opgehaald en kijkt graag naar foto's van thuis. Het kind is trots op zijn of haar ouders. In de groep kent het kind de liedjes en weet bij welke pedagogisch medewerkers en kinderen hij of zij hoort.
- Anderen aanvoelen en rekening houden met elkaars gevoelens. Het kind kan andere kinderen troosten en snapt wanneer hij of zij een ander niet moet storen. Het kind kan aanwijzingen van onze pedagogisch medewerker opvolgen.
- Imiteren. Het kind kan goed kijken en nadoen, zowel volwassenen als kinderen. Het kind kan ook gedrag voordoen en andere kinderen uitdrukkelijk uitnodigen om te imiteren.

- Samen spelen. Het kind kan beurten geven en nemen, snappen wat andere kinderen willen, bij het spel van andere kinderen aansluiten, conflicten oplossen en verzoenen.
- Initiatief nemen en volgen, en leidinggeven en accepteren. Het kind kan een spel beginnen en andere kinderen rollen geven.
- Bijdragen aan het geheel en helpen. Het kind kan helpen met opruimen, tafeldekken, schoonmaken, jongere kinderen helpen, troosten, cadeautjes maken, feest helpen voorbereiden.
- Zorg voor de natuur. Het kind weet hoe hij of zij met planten en dieren moet omgaan, is nieuwsgierig en zorgzaam.

7. Normen en waarden

Het vierde basisdoel waar het Maanvisje aan werkt, is de socialisatie van kinderen. Kinderen moeten de kans krijgen om de waarden en normen te leren kennen van de samenleving waar zij deel van uitmaken. Ook cultuuroverdracht hoort tot dit pedagogisch doel: tradities, feesten, rituelen, religieuze uitingen, kledingcodes, gewoontes in de samenleving.

Het Maanvisje vormt een bredere samenleving dan het gezin. Zeker als kinderen van verschillende achtergronden samenkomen bij de kinderopvang kan dit een nieuwe mix geven van sociale achtergronden, leefstijlen en omgangsvormen. Kinderen krijgen extra kansen om kennis te maken met de diversiteit van deze samenleving. Overigens geldt dit niet alleen voor de kinderen, maar ook voor onze pedagogisch medewerker en de ouders.

Goede afstemming tussen ouders en onze pedagogisch medewerkers over de omgangsregels heeft positieve effecten op de socialisatie van kinderen. Regels en afspraken die een kind steeds tegenkomt in verschillende situaties zal hij sneller en beter navolgen. Zeker als de volwassenen op al die plaatsen in grote lijnen hetzelfde gedrag naleven, is het leereffect voor een kind groot. Hij herkent de afspraken en weet wat er van hem wordt verwacht.

Binnen het Maanvisje leren kinderen met respect met elkaar, de medewerkers en de spullen om te gaan. Daarnaast is er een duidelijk dagritme met heldere en duidelijke regels zodat de kinderen weten waar ze aan toe zijn. Dit geeft voorspelbaarheid in de dag, maar ook duidelijkheid voor de kinderen. Kinderen weten met duidelijke normen en waarden waar ze aan toe zijn en wat wel mag maar ook zeker wat niet mag. Onze pedagogisch medewerker steunt ze hierin door te praten en uit te leggen.

8. Samen vóór de kinderen

De groep

De kinderen en onze pedagogisch medewerkers horen bij elkaar in een vaste stamgroep waar kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 4 jaar opvang geboden wordt. Deze vaste en veilige situatie is een mooie oefenplaats. Er zit een grote diversiteit aan kinderen in de groep. De vaste rituelen en gebruiken maken dat de kinderen zich met de groep verbonden voelen.

Bij het Maanvisje worden de kinderen opgevangen in de stamgroep 'de Guppies' en deze groep bestaat per dagdeel uit maximaal 16 kinderen. Hier worden kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 4 jaar bij elkaar in een groep opgevangen. Het Maanvisje heeft op de dagopvang maar één verticale stamgroep.

Onze kinderen hebben minimaal 1 vast gezicht en maximaal 3 vaste gezichten. We kiezen hiervoor omdat we het belangrijk vinden dat kinderen in zijn of haar kinderdagverblijfperiode (zoveel als mogelijk) dezelfde pedagogisch medewerkers zien en dezelfde groepsruimte behouden. We vinden het ook een meerwaarde dat oudere kinderen van kleins af aan rekening houden met jongere kinderen. Daarnaast is het ook een verrijking dat jonge kinderen leren van de oudere kinderen.

Onze pedagogisch medewerkers weten wat het werken op een verticale groep inhoudt en zijn hier gespecialiseerd voor. Alle kinderen gaan in de momenten mee, zo zal een baby die wakker is mee aan tafel gaan tijdens een fruit moment bijvoorbeeld. Maar zo zal een peuter die bijvoorbeeld wakker is wanneer een baby de fles krijgt daarbij ook betrokken worden.

Extra dagdelen afnemen

Het kan voorkomen dat ouders een extra dag opvang nodig heeft voor de kinderen. Deze extra dag wordt door de ouders aangevraagd. Wij kijken naar de beschikbaarheid op de betreffende groep en zullen op basis daarvan beslissen of er een dag extra opvang afgenomen kan worden. Een extra dag kan alleen op de eigen stamgroep afgenomen worden!

De binnenruimte

Een goed ingerichte ruimte nodigt uit tot spel en gezellig samenzijn. De groepsruimte bij het Maanvisje straalt rust en huiselijkheid uit. Het speelgoed en de materialen sluiten aan bij de ontwikkeling van de kinderen. De groep is overzichtelijk en open, zodat de baby's vanuit elke plek onze pedagogisch medewerker kan zien. Daarnaast is er voor de peuters en de kleuters de ruimte om rond te kruipen en te lopen. Het materiaal is voor kinderen gemakkelijk te pakken en te verplaatsen. Er is materiaal dat de creativiteit en inventiviteit van kinderen stimuleert en dat de kinderen ook helpt om grip te krijgen op de omgeving. De bakjes, bordjes, poppen en speeldieren worden bekeken, benoemd en zij worden ingezet door de kinderen. Het is door de inrichting en ordening van de ruimten duidelijk voor de kinderen waar er getekend, gefietst of gerend mag worden. En waar je verschoond wordt of naar het toilet gaat, eet of slaapt.

Bij het Maanvisje creëren we een omgeving die kinderen stimuleert om fantasievol en creatief te zijn. Kinderen zijn al jong in staat merkvoorkeuren op te bouwen en zijn nog niet voldoende in staat om commercie op een juiste waarde in te schatten. Dit kan hun creatieve uitingen beïnvloeden en bepalen.

De buitenruimte

We gaan zo veel mogelijk met de kinderen naar buiten, in de zomer soms wel de gehele dag. De baby's gaan naar buiten zodra het weer het toelaat. Zij gaan ook mee wandelen in de wandelwagens. We gaan bij voorkeur twee keer per dag naar buiten.

Buiten ruik, voel en zie je andere dingen. Onze unieke buitenruimte is groot en omsloten en speciaal ontworpen zodat alle ontwikkelingsgebieden gestimuleerd worden. In de buitenruimte kunnen de kinderen op avontuur gaan. Er is veel variatie in begroeiing en speelmogelijkheden. Voor de baby's hebben we veilige plekken waar zij afgeschermd van de grote kinderen kunnen spelen en het buiten zijn kunnen ervaren. De ondergrond is op sommige plekken zacht en op andere plekken bestaat deze uit andere ondergronden en biedt veel uitdaging. De grotere kinderen kunnen zich uitleven en naar hartenlust met water en zand. Zij kunnen zich verstoppen of andere spelletjes spelen buiten. Er zijn fietsen en andere materialen die de grove motoriek helpen ontwikkelen. In de moestuin mag je tuinieren, de natuur ervaren en je laten verwonderen door de eerste zelf gezaaide en nu uitgegroeide groente.

Beroepskracht kind leidsterratio (BKR)

Binnen het Maanvisje werken we met een vaste stamgroep 'de Guppies'. Op deze groep werken gekwalificeerde pedagogisch medewerkers en wordt er altijd rekening gehouden met de kind – leidster ratio.

- één pedagogisch medewerker per drie aanwezige kinderen tot 1 jaar;
- één pedagogisch medewerker per vijf aanwezige kinderen van 1 tot 2 jaar;
- één pedagogisch medewerker per acht aanwezige kinderen van 2 tot 3 jaar;
- één pedagogisch medewerker per acht aanwezige kinderen van 3 tot 4 jaar;

Bovenstaand schema's is afgeleid van de rekentool die het ministerie van SZW op basis van gemaakte afspraken tussen convenantpartijen zoals de Brancheorganisatie Kinderopvang en ouderbelangenvereniging BOinK heeft gemaakt. De rekentool is te vinden op www.1ratio.nl

Verlaten van de stamgroep

Het kan zijn dat kinderen de stamgroep verlaten om;

- Buiten te gaan spelen in onze aangrenzende buitenruimte of in de nabijgelegen speeltuintjes
- Om samen met de pedagogisch medewerker een uitstapje te maken naar bijvoorbeeld de kinderboerderij, de supermarkt of de opa's en oma's
- Voor het intern wennen op de buitenschoolse opvang
- Spontane andere uitstapjes

Wanneer kinderen de stamgroep verlaten nemen wij de volgende maatregelen om dit zo goed en veilig mogelijk te laten verlopen voor de kinderen.

- Wij zorgen ervoor dat tenminste een medewerkster een telefoon bij heeft.
- Wij nemen altijd een tas mee waarin het volgende zit: een EHBO koffer – luiers - tissues en een pakje billendoekjes.
- Een medewerkster heeft toegang tot kidsadmin waarin de aanwezigheidslijst van betreffende dag te zien is. Voordat we de stamgroep verlaten maken we in kidsadmin inzichtelijk welke kinderen de stamgroep verlaten.
- In kidsadmin hebben we toegang tot de gegevens van de kinderen zoals noodtelefoonnummers van ouders in geval van noodgevallen.
- Tijdens het verlaten van de stamgroep houden we ons ten alle tijden aan de BKR.
- Wanneer een kind intern gaat wennen, kan de medewerksters van de buitenschoolse opvang bij de gegevens van het kind van de dagopvang. Ook hierbij zorgen we dat tijdens het intern wennen ook de BKR niet overschreden wordt.

Afwijking BKR

In de wet Kinderopvang is vastgelegd wat het aantal toegestane kinderen is ten opzichte van het aantal pedagogisch medewerkers. Hier houden wij ons aan bij het Maanvisje. In de wet is ook vastgelegd dat we hier 3 uur op een dag (bij een openstelling van 10 uur en meer) vanaf mogen wijken.

Bij het Maanvisje wijken we op verschillende momenten af van de BRK:

- In de ochtend tussen 07.30 en 07.45 uur en tussen 08.15-08.35 uur
- Tussen de middag tussen 13.00 en 14.00 uur

Achterwachtregeling

Bij het Maanvisje werken we met een team van professionele medewerksters welke binnen onze ruime openingstijden van 06.00-18.00 uur aanwezig zijn. Dagelijks zijn er meerdere pedagogisch medewerkers aanwezig en zorgen ervoor dat ervoor dat er in geval van calamiteiten altijd iemand bereikbaar is. Allereerst is een van beide eigenaressen altijd aanwezig en zal de andere eigenaresse altijd telefonisch bereikbaar zijn en daarna zal een personeelslid dienen als achterwacht.

Soms, in de beginfase maar ook in de vakantie kan het voorkomen dat er iemand alleen op een groep staat. De achterwacht geregeld volgens de volgende criteria:

- Bij één PM-er op de locatie geldt dat de achterwacht telefonisch bereikbaar is en op 15 minuten afstand moet zijn.
- Bij twee PM-ers op de locatie geldt dat tijdens de pauze er altijd een andere volwassene in het gebouw moet zijn. Dus werk je met zijn tweeën alleen in het gebouw dan moet de collega die pauze heeft op de locatie blijven.
- Bij de achterwachtregeling worden KDV en BSO niet als aparte werksoorten beschouwd

Vierogen principe

Dagopvang:

Wij vinden de veiligheid van kinderen extreem belangrijk en daarom werken wij volgens het vier ogen principe. Dit houdt in dat er gedurende de dag, altijd extra ogen aanwezig zijn die mee kunnen kijken/ mee kunnen luisteren. Wanneer in de ochtend nog maar een paar

kinderen aanwezig zijn van zowel de dagopvang als de buitenschoolse opvang, lopen ouders voortdurend in en uit en is er sociale controle door ouders.

Daarnaast openen en sluiten we niet altijd met twee pedagogisch medewerkers af. Vanaf alle kanten van de straat kan er bij ons naar binnen gekeken worden en is er ten alle tijden toezicht mogelijk. Daarnaast is er aan het einde van de dag sociale controle.

Tijdens werkdagen waarbij twee medewerkers werkzaam zijn, is men maximaal 3 uur per dag (openen en afsluiten) alleen op de groep. Op deze momenten lopen ouders voortdurend in en uit. Dit vergroot de kans op sociale controle door ouders. De deuren van de groepen staan open en de managers zijn zoveel mogelijk aanwezig en stappen op onverwachte momenten binnen. Ramen van de groepen worden zo geveerd of beplakt met knutselwerkjes dat er altijd transparantie is om te waarborgen.

Slaapkamer:

Op de slaapkamer is een babyfoon geplaatst en deze gaat aan zodra er een kindje op bed wordt gelegd. Op deze manier kan de tweede persoon horen wat er gaande is op de slaapkamer.

Uitstapjes:

Het wandelen en het maken van uitstapjes vindt plaats op openbare plekken. Dit verkleint het risico dat een medewerkster zich niet gecontroleerd voelt. Daarnaast zijn de medewerkers er met elkaar alert op dat ze zoveel mogelijk met twee medewerkers wandelen. Tijdens uitstapjes en wandelingen zijn de medewerkers herkenbaar door de het werkshirts met logo en of een van de medewerkers draagt de jas waarop het logo van de kinderopvang duidelijk zichtbaar is. De manager is altijd op de hoogte van uitstapjes.

Medewerkers die bij ons in dienst treden gaan de eerste weken niet alleen op uitstapje of wandelen met de kinderen. Zij gaan alleen op uitstapje/wandelen tezamen met een vaste pedagogisch medewerker. Pas wanneer een medewerkster haar proeftijd van 2 maanden voorbij is, dan mag er eventueel alleen op uitstapje gegaan worden.

Invalkrachten die niet wekelijks bij het Maanvisje werkzaam zijn gaan niet alleen op uitstapjes.

Sollicitatieprocedure:

Tijdens de sollicitatieprocedure worden referenties gecontroleerd. Voordat een pedagogisch medewerkster aanvangt met werken vraagt zij een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) aan en kan deze aanvraag overhandigen, voordat zij aanvangt met werken. Daarnaast moet er voor het moment van starten met werken ook een koppeling zijn in het personenregister zodat er ook continue screening is.

9. Samen volgen we de ontwikkeling van uw kind

Kijk – observatie en registratie methode

Onze pedagogisch medewerkers observeren dagelijks de kinderen en de groep. Dit is een bron van plezier, inzicht en verwondering. Bij het structureel observeren van de individuele ontwikkeling en welbevinden van de kinderen wordt gebruik gemaakt van observatie instrumenten. Bij het Maanvisje werken met kind – volgsysteem kijk. Dit is een systeem waarbij de ontwikkeling van de kinderen in kaart gebracht wordt, waarnaar wij het aanbod beter kunnen afstemmen en daarbij kunnen monitoren wat het effect op de ontwikkeling van de kinderen daarvan is geweest. 4 keer per jaar wordt van elk kind een registratie gemaakt. In de periode ervoor wordt geobserveerd, genoteerd en gereflecteerd.

Bij het Maanvisje heeft ieder kind een mentor, dat is een pedagogisch medewerker van de groep van uw kind. Bij de start van de kinderopvang krijgt u te horen wie de mentor is van uw kind. Deze mentor is uw aanspreekpunt als het gaat om de ontwikkeling en welbevinden van uw kind. De mentor volgt en registreert de ontwikkeling van uw kind en voert de oudergesprekken.

- 3 maanden evaluatie (3 maanden na plaatsing)
- 10 minutengesprek (jaarlijks)
- Overgangsgesprek (als uw kind naar de basisschool gaat)
- Overdrachtsgesprek/Eindevaluatie

Ook wordt de ontwikkeling en welbevinden van kinderen intern besproken tijdens de groepsoverleggen met onze pedagogisch medewerkers van de groep van uw kind. Als pedagogisch medewerkers iets opvalt in de ontwikkeling van uw kind of het vermoeden heeft dat er iets aan de hand is met uw kind dan wordt dit met de ouders besproken of ze dit herkennen en wordt afgesproken welke stappen ondernomen moeten worden.

Wij proberen aan alle kinderen de ondersteuning te bieden die het kind nodig heeft. Dit doen wij niet alleen. We werken nauw samen met zorgpartners uit de wijk of omgeving. Ons uitgangspunt hierbij is dat we alles doen in overleg met ouders want ouders kennen hun kind het beste. Onze pedagogisch medewerker of de managers zullen u hierover altijd uitgebreid informeren.

Onze pedagogisch medewerkers hebben trainingen gevolgd op het gebied van observeren en communiceren zodat ze op een verantwoorde manier de zorgbehoefte van kinderen in kaart kunnen brengen en hierover in gesprek gaan met ouders.

Doelstellingen vanuit Kijk:

1. Onze pedagogisch medewerker observeert kinderen tijdens spontane activiteiten waarbij ze actief bezig zijn. Dat zijn allerlei dagelijkse situaties waarin kinderen aan het spelen zijn; alleen, met andere kinderen of samen met onze pedagogisch medewerker. Door op deze momenten gericht naar kinderen te kijken, krijgt onze pedagogisch medewerker de belangrijkste gegevens over de ontwikkeling van het kind.
2. Kijken naar kinderen als vertrekpunt waarbij het kijken naar kinderen bij zelfgekozen activiteiten en het kijken naar wat kinderen bezighoudt vooropstaat.

3. Al spelend krijgt onze pedagogisch medewerker mogelijkheid om de totale ontwikkeling van kinderen in beeld te brengen;
4. Deze observaties en rapportages leveren aandachtspunten op om de ontwikkeling van kinderen gericht te stimuleren.
5. Het observatie-instrument richt zich op meerdere ontwikkelingslijnen: omgaan met zichzelf; omgaan met anderen; zelfredzaamheid; spelontwikkeling; spraak- en taalontwikkeling; grote motoriek; kleine motoriek; tekenontwikkeling; cognitieve ontwikkeling; ontluikende geletterdheid; ontluikende gecijferdheid.

Mentor

Ieder kind in de kinderopvang krijgt een mentor. Ook de kinderen die op wisselende dagen naar de opvang gaan (flexibele opvang). De mentor is een pedagogische medewerker uit de groep van het kind die de ontwikkeling van het kind stimuleert. Zijn er bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind, dan verwijst de mentor de ouders door voor verdere hulp.

Hoe weet u wie de mentor van uw kind is?

- U ontvangt tijdens de intake een formulier waarop de naam van de mentor vermeld is en waarbij ook kort beschreven wordt wat het doel van de mentor is.
- In het ouderportaal is voor ouders inzichtelijk gemaakt wie de mentor van het kind is.
- Eens per jaar, heeft u met de mentor van uw kind een 10 minutengesprek over de ontwikkeling van uw kind. Bij zorgen, wordt er uiteraard eerder een gesprek aangegaan.

Het kan weleens voorkomen dat de mentor langdurig ziek en/of verlof heeft. In dit geval zal u als ouders op dezelfde manier geïnformeerd worden over een eventuele vervanger.

Extra ondersteuning?

Wij willen dat elk kind zich bij ons goed kan ontwikkelen en zich fijn voelt bij ons. Onze pedagogisch medewerkers kunnen altijd advies inwinnen bij onze pedagogische coach als zij vragen hebben hoe zij een kind het beste kunnen ondersteunen of stimuleren.

Soms blijkt dat een kind meer ondersteuning nodig heeft dan wij kunnen bieden. Wij kunnen hierin samenwerken met externe zorgaanbieders zoals fysiotherapeuten en logopedisten. We bekijken per situatie hoe we dit het beste kunnen invullen. Dat doen wij samen met u.

We doen het samen

In alles wat we doen proberen we de leefwerelden waarin kinderen opgroeien te verbinden: thuis, kinderopvang, buurt en school. Zo creëren we een emotioneel positief klimaat waarin kinderen kunnen groeien en ontwikkelen. Instellingen gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening en samenwerkingspartners:

- Basisteam Jeugd & Gezin
- Jeugdverpleegkundige
- Bibliotheek
- GGD Hart voor Brabant
- Consultatiebureau
- Bureau Jeugdzorg

- Veilig Thuis
- Logopedist

In opdracht van de gemeente worden de kinderopvang locaties in de gemeente Oss jaarlijks geïnspecteerd door de GGD. De GGD controleert de naleving van de eisen die gesteld worden in de Wet Kinderopvang. Elke inspectie wordt vastgelegd in een inspectierapport. De inspectierapporten zijn terug te vinden op onze website.

Basiszorg

Wanneer we als kinderopvangorganisatie geconfronteerd worden met signalen van kindermishandeling in de thuissituatie, een geweld- of zedendelict door een medewerker van de kinderopvang of seksueel grensoverschrijdend gedrag door kinderen op de opvang vinden we het van groot hier op een professionele manier mee om te gaan. Het Maanvisje werkt volgens de Wet Kinderopvang, dit betekent dat we werken volgens het protocol meldcode kinderopvang. Met Veilig Thuis, kunnen we overleggen welke hulp we zelf kunnen bieden of organiseren. In ons veiligheids- en gezondheidsbeleid kunt u lezen welke maatregelen we genomen hebben om grensoverschrijdend gedrag met elkaar te voorkomen en wat te doen als we merken dat het toch gebeurt.

De pedagogisch medewerkers zijn deskundig in het herkennen en bespreken van signalen die kunnen wijzen op huiselijk geweld en kindermishandeling. Onder signaleren wordt verstaan het waarnemen en interpreteren van aanwijzingen in gedrag en lichamelijk welzijn van het kind, in het gedrag van de ouders en in de gezinsomgeving die mogelijk wijzen op huiselijk geweld of kindermishandeling. Deze signalen dienen zo snel mogelijk te worden neergelegd bij de aandacht functionaris, direct leidinggevende of de beleidsmedewerker. De beroepskracht dient ook alert te zijn op signalen die wijzen op een geweld- of zedendelict gepleegd door een collega of signalen die wijzen op seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling. In ons veiligheids- en gezondheidsbeleid en in ons protocol 'kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag' voor de kinderopvang is dit uitgewerkt.

Overdrachtsformulier

Als uw kind vanuit de kinderopvang doorstroomt naar een basisschool, vindt er een overdracht plaats met de leerkracht van de basisschool. In het overdrachtsformulier staat de ontwikkeling van het kind omschreven. De leerkracht is op deze manier op de hoogte van de vaardigheden. Ook weet hij wie het kind heeft begeleid op het kinderdagverblijf en kan er eventueel een terugkoppeling plaatsvinden. Echter wordt een formulier pas verzonden nadat de ouders daar zelf toestemming gegeven hebt om het formulier toe te sturen.

Wij willen met de basisscholen waarmee we gaan samen werken een goede doorgaande leerlijn voor de kinderen creëren. Dit zullen wij doen, na toestemming van de ouders, door een warme overdracht te geven aan de basisschool. Ongeveer twee maanden voordat een kind naar de basisschool gaat, maken wij met de school een afspraak voor de overdracht. Tijdens deze overdracht wordt het kindbeeld en zijn/ haar ontwikkelingen besproken. Aan het einde van het schooljaar 2021 / 2022 zullen wij met de basisscholen waarmee we samenwerken een evaluatie plannen over de manier van overdragen.

Mocht een kind doorstromen van het Maanvisje naar een andere buitenschoolse opvang, dan zal er een overdracht plaats vinden met de nieuwe buitenschoolse opvang, indien ouders hier toestemming voor gegeven hebben. Wij zullen dan samen met de nieuwe BSO een afspraak maken om de overdracht te doen van het betreffende kind.

Ondersteuning op de groep door andere volwassenen en stagiaires

Regelmatig wordt het team van vaste pedagogisch medewerkers op de groep ondersteund door stagiaires. Zo hebben wij stagiaires PW (pedagogisch werker) niveau 4 voor de Kinderopvang. Stagiaires van het mbo niveau 4 zijn BOL-leerlingen en worden begeleid door een werkbegeleider (een ervaren pedagogisch medewerker) en een praktijkopleider. Stagiaires van niveau 3 en 4 worden opgeleid tot pedagogisch medewerker kinderopvang. Zij zullen naast huishoudelijke werkzaamheden ook opdrachten doen met de kinderen.

De stagiaire is altijd boventallig (extra) op de groep aanwezig. Door deze stagiaires wordt niets gedaan zonder dat er een pedagogisch medewerker bij aanwezig is en meekijkt. Over het begeleiden van stagiaires hanteren wij bepaalde richtlijnen.

Wij zijn van mening dat het voor ons van belang is om stagiaires te begeleiden. Zij zijn immers onze toekomstige collega's. Voor de kinderen is het soms even wennen als er een nieuwe stagiaire is, maar met een stagiaire is er ook extra aandacht voor de kinderen. Ons streven is dat de stagiaire, een heel schooljaar bij ons blijft. Dit is voor zowel de kinderen als de pedagogische medewerker prettig.

N.B: In de huidige corona situatie hebben wij ervoor gekozen op dit moment geen stagiaires toe te staan op onze locatie omdat wij ons als kleine locatie al heel kwetsbaar opstellen en daarom zo min mogelijk kans op besmettingen in onze kinderopvang willen halen.

Coach en beleidsmedewerker

De kwaliteit van onze pedagogisch medewerkers is bepalend voor de dagelijkse praktijk. Daarom zal iedere pedagogisch medewerker gecoacht worden door de pedagogisch coach door middel van 'coaching on the job'. De coach traint en begeleid onze pedagogisch medewerker bij praktijkwerkzaamheden. Bij het Maanvisje wordt gewerkt met een pedagogisch coach. Deze is HBO geschoold.

Daarnaast is de houder het Maanvisje tevens werkzaam als pedagogisch beleidsmedewerker. Zij is verantwoordelijk voor het bewaken en invoeren van pedagogische beleidsvoornemens, zodat iedere medewerker werkt volgende dezelfde pedagogische visie.

10. Samen met de ouders

Samen met de ouders ben je partner in opvoeding en samen zorgen we voor de juiste stimulering van de kinderen in zijn/ haar behoeftes.

Een gelukkige en veilige kindertijd gun je ieder kind. Ouders zijn de eerste en belangrijkste opvoeders om daarvoor te zorgen. Wanneer een kind naar het Maanvisje komt willen wij daar graag een steentje aan bijdragen. Hiervoor is een open en positieve samenwerking tussen ouders en pedagogisch medewerkers belangrijk. Daarom gaan we regelmatig met ouders in gesprek over wat een kind meemaakt, hoe het zich ontwikkelt en of er eventuele zorgen zijn.

In de relatie met elkaar, staan duidelijke en eerlijke communicatie en wederzijds begrip, centraal. Mondeling en schriftelijk wisselen we informatie uit over dagelijkse zaken en belangrijke gebeurtenissen. Ieder jaar zijn er oudergesprekken waarin de ontwikkeling en het welbevinden van het kind centraal staan. We vinden het ook belangrijk dat ouders elkaar ontmoeten, daarom vieren we samen feest of organiseren we ouderbijeenkomsten.

Communicatie

Op de groepen vinden wij het belangrijk om u elke dag een persoonlijke overdracht te geven. Daarnaast schrijven wij dagelijks in het digitale schriftje voor kinderen, waar u zelf ook toegang tot heeft. In dit digitale schriftje kunnen wij ook met u communiceren en foto's versturen.

Ouderavond

Wij streven ernaar om jaarlijks een ouderavond te organiseren. Tijdens deze ouderavonden komen pedagogische onderwerpen aan de orde. Soms nodigen we een spreker uit en een andere keer geven we uitleg over het hoe en waarom van onze werkwijze en is er ruimte en gelegenheid om met elkaar van gedachten te wisselen. Graag verwelkomen wij u ook op ons jaarlijks maanvisjesfeest.

Nieuwsbrief

Minimaal zes keer per jaar versturen wij het maannieuws waarin wij het actuele nieuws/ actuele ontwikkelingen met jullie delen. Daarnaast is er ruimte voor oproepen vanuit ouders en zullen er ook leuke anekdotes van kinderen in opgenomen worden.

10 minuten gesprek

Binnen het Maanvisje vinden geregeld gesprekken plaats tijdens het brengen en halen. Voor meer diepgaande contacten is er een mogelijkheid elkaar uitgebreider te spreken. Rondom de verjaardag van uw kind nodigen wij u uit voor een gesprek. Er is dan tijd om rustig met elkaar te praten over de ontwikkeling en het welbevinden van uw kind zonder andere ouders of kinderen in de buurt. Indien onze pedagogisch medewerkers zich zorgen maken over een kind is er soms eerder of vaker behoefte aan een gesprek. Mocht u behoefte hebben aan een gesprek tussendoor, dan kunt u ook altijd hiervoor een afspraak maken.

Soms kan het belangrijk zijn om deskundigen van buiten in te schakelen, maar dit doen wij alleen indien u hiermee instemt. Pedagogisch medewerkers en ouders kunnen altijd het initiatief nemen voor extra oudergesprekken.

De gesprekken worden teruggekoppeld naar teamgenoten tijdens het groepsoverleg. Bij problemen zijn de managers eventueel aanwezig bij de gesprekken met de ouders. Ook kunt u altijd direct contact met de managers opnemen.

Oudercommissie

De taak van de oudercommissie is het behartigen van de belangen van de ouders. Minimaal drie ouders van kinderen die op het KDV of de BSO geplaatst zijn, maken deel uit van de oudercommissie. De ouderraad heeft wettelijk adviesrecht. Iedere ouder kan met vragen, klachten of ideeën terecht bij de oudercommissie. Ouders die graag deelnemen aan de ouderraad zijn van harte welkom.

De oudercommissie fungeert als aanspreekpunt voor de ouders en de managers en zorgt voor een goede en heldere informatieverstrekking aan de ouders. De oudercommissie stelt zich als doel de belangen van de kinderen en de ouders van het Maanvisje zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen. De oudercommissie adviseert de managers van het Maanvisje ten aanzien van kwaliteit van de verzorging, de opvoeding en bij de uitvoering van het Maanvisje. De oudercommissie overlegt altijd met de houders van het maanvisje. Minimaal 4x per jaar komt de oudercommissie bij elkaar.

De oudercommissie is een bijzonder en belangrijk orgaan voor het Maanvisje en heeft adviesrecht over onder andere:

- De uitvoering van het kwaliteitsbeleid
- Algemeen pedagogisch beleidsplan
- Veiligheids- en gezondheidsbeleid
- Spel en ontwikkelingsactiviteiten
- De vaststelling en wijziging van het Klachtenreglement
- Openingstijden

Daarnaast organiseert de oudercommissie incidenteel activiteiten voor en met ouders en helpt de oudercommissie bij het organiseren van feesten.

Interne klachtenafhandeling

Het Maanvisje levert kwalitatieve kinderopvang en heeft continu haar focus gericht op de naleving van de kwaliteitsprocessen binnen haar organisatie. Desalniettemin kan het zijn dat u als ouder geconfronteerd wordt met een situatie waarover u niet of minder tevreden bent.

In het algemeen raden wij ouders aan een klacht te bespreken op de plaats waar de klacht zich afspeelt en/of met de persoon om wie het gaat. Dat kan een pedagogisch medewerker of de managers. Een rustig gesprek kan vaak al veel oplossen. Ook is het fijn als u uw klacht via mail neerlegt bij de managers. De klacht die ouders indienen, wordt zorgvuldig onderzocht.

Tijdens de afhandeling van de klacht houden wij de ouder zoveel mogelijk op de hoogte over de voortgang. We streven erna de klacht zo snel mogelijk af te handelen, maximaal binnen 6 weken na het schriftelijk indienen. Als reactie op hun klacht, zullen wij een termijn stellen waarbinnen eventuele maatregelen getroffen worden. Zijn ouders echter na deze eerste stap niet tevreden, dan kunnen klachten altijd direct worden voorgelegd aan het klachten loket van de geschillencommissie. Dit doet je via <https://www.klachtenloket-kinderopvang.nl/ouders/>. Komen we hier met elkaar niet uit kan de klacht nog bij de geschillencommissie neergelegd worden. Zie ook onderstaand subhoofdstuk.

Geschillencommissie

Op 9 november heeft het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de Branche kinderopvang geïnformeerd over de verplichting om per 1 januari 2016 aangesloten te zijn bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen, waaraan tevens verbonden is het Klachtenloket Kinderopvang. Het Maanvisje heeft hier gehoor aan gegeven en heeft zich per 9 augustus 2019 laten registreren bij de Geschillencommissie.

Onderstaand artikel geeft aan hoe de ouder en/of de oudercommissie met een klacht dient om te gaan. Voor meer informatie verwijst het Maanvisje u graag door naar de website van de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl

Geschilartikel Kinderopvang

1. De ouder/ oudercommissie dient de klacht eerst bij de ondernemer in te dienen.
2. Leidt de klacht niet tot een oplossing dan moet het geschil binnen 12 maanden na de datum waarop de ouder/ oudercommissie de klacht bij de ondernemer indiende, schriftelijk of in een ander door de commissie te bepalen vorm bij de Geschillencommissie Kinderopvang (hierna: Geschillencommissie) aanhangig worden gemaakt.
3. Geschillen kunnen zowel door de ouder/ oudercommissie als door de ondernemer aanhangig worden gemaakt bij de Geschillencommissie.
4. Wanneer de ouder/ oudercommissie een geschil aanhangig maakt bij de Geschillencommissie, is de ondernemer aan deze keuze gebonden. Indien de ondernemer een geschil aanhangig wil maken, moet hij de ouder/ oudercommissie schriftelijk of in een andere passende vorm vragen zich binnen vijf weken uit te spreken of hij daarmee akkoord gaat. De ondernemer dient daarbij aan te kondigen dat hij zich na het verstrijken van de voornoemde termijn vrij zal achten het geschil bij de gewone rechter aanhangig te maken.
5. De Geschillencommissie doet uitspraak met inachtneming van de bepaling van het voor haar geldende reglement.
6. Het reglement van de geschillencommissie is beschikbaar via www.degeschillencommissie.nl en wordt desgevraagd toegezonden. De beslissing van de Geschillencommissie geschiedt bij wege van bindend advies. Voor de behandeling van een geschil door de Geschillencommissie is een vergoeding verschuldigd.
7. Uitsluitend de hierboven Geschillencommissie dan wel de gewone rechter is bevoegd van geschillen kennis te nemen.